

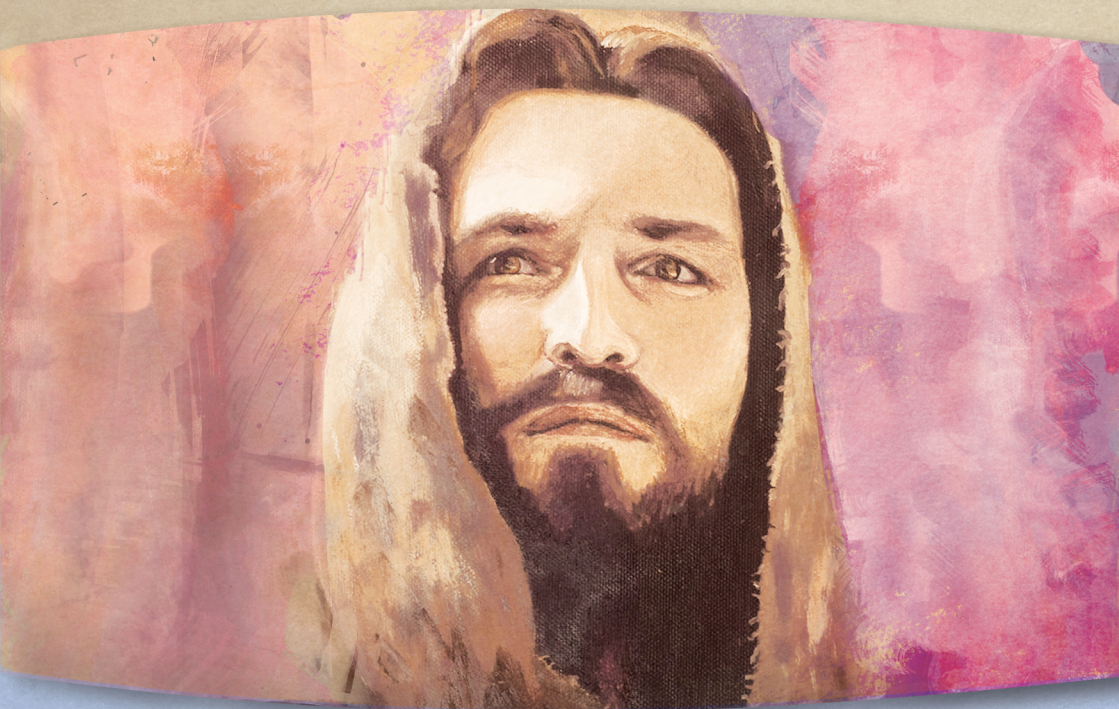

XAVER

ROČNÍK XXV.

I/2016

ČASOPIS BANSKOBYSTRICKÝCH BOHOSLOVCOV

Jakub Randis / Svedectvo

Brány milosrdenstva

Rím, Assisi, Miláno / Seminárna púť

Biblická postava / Mária Magdaléna

XAVER
časopis bohoslovcov
Banskobystrickej diecézy

ročník: XXV.
číslo: 1/2016

vychádza ako občasník
rozširuje sa svojpomocne

šéfredaktor
Matej Izrael

technické a grafické spracovanie
Michal Šutka, Michal Martinka,
Roman Klaška

teologický poradca
ThLic. Ján Viglaš

jazyková korektúra
Mgr. Erika Brezánska,
Bc. Zuzana Vandáková

adresa redakcie
Kňazský seminár
sv. Františka Xaverského
Banská 28
976 32 Baďín, Slovakia

web: www.xaver.sk
tel: +421 48 418 26 02
e-mail: redakcia@xaver.sk
bankové spojenie časopisu
IBAN: SK58 8360 5207
0042 0527 6308

cirkevné schválenie
Biskupstvo Banská
Bystrica, č. 1377/98
tlač: NIKARA,
Krupina

ISSN 1335-2628

Foto v časopise je
zo seminárneho
archívu, alebo
intermetu.

*Dominik
Snahničan*
redaktor

Michal Šutka
grafik

Matej Izrael
šéfredaktor

Roman Klaška
grafik

OBSAH

- 03** Úvodník
- 04** Seminárny reportér
- 06** Asissi Rím Miláno
- 11** Nadchádzajúce udalosti
- 12** Veľká noc
- 16** Sväté brány mesta Rím
- 20** Pod' za mnou!
- 22** Mária Magdaléna
- 24** Opýtajte sa
- 28** Stážista (Recenzia)
- 29** Pozvanie pre miništrantov
- 30** Seminárne hlášky
- 31** Osemsmerovka

*Michal
Barniak*
redaktor

*Jakub
Randis*
redaktor

Peter Výboh
redaktor

Martin Šcúry
redaktor

Milí čitatelia časopisu Xaver,

„Uf, je to za mnou.“ Niektorí z nás si možno po pôstnom období takto vydýchli. Iní, dívajúc sa na ciferník na váhe, zasa smutne konštatujú: „Zasa nič. Som tam, kde som bol(a).“ Nech sa nám už pôst „vydaril“ akokoľvek, treba nám hľadiť na dnešok. Prežívame Veľkú noc, najväčšie kresťanské sviatky, keď sme boli znovuzrodení pre slobodu synov a dcér. Lenže čo s ňou? Žiaden strach. Ani apoštoli to hneď nepochopili. Dokonca jeden z chlapov blízkych Ježišovi potreboval empirický dôkaz. Ženy, zdá sa, boli o krok ďalej. Po Kristovej smrti hrali ony prvé husle v ohlasovaní. Rozmanitosť prijatia správy o Ježišomvzkriesení už aj vtedy nebola ničím novým. Akokoľvek však ľudia reagovali na správu „ON ŽIJE“, nikdy to neotriaslo vytrvalosťou ohlasovateľov a po zoslaní Ducha Svätého nastala obrovská vlna hlásania. Azda sa dnes zastavila?

Ježiš nezostal v hrobe, aby sme sa naňho chodili pozeráť ako do mauzólea. V hrobe ho nikto nestretol. Avšak nie preto, aby sa nás zmocnil strach ako apoštolov. On vstal, aby sme s ním aj my vstali z našich hrobov, vyšli von

do radosti a hlásali, utešovali, dvíhali... Učili sa žiť slobodu Božích synov a dcér a pozývali do vzťahu s Otcom ďalších a ďalších.

Milí čitatelia, želám vám, aby sme sa navzájom pozobúdzaľi, spoločne vstali a vyšli z našich hrobov za ním, na svetlo. Požehnané veľkonočné sviatky!

Radovan Hasík
- novokňaz

10. JANUÁR

Na slávnosť Krstu Krista Pána sa v našom seminári uskutočnilo trojkráľové požehnanie príbytkov. Predchádzalo mu slávenie svätej omše, ktorú celebroval špirituál Ľubomír Grega. Po svätej omši sa všetci presunuli do vstupnej haly k vianočnému stromčeku, kde otec špirituál požehnal vodu, soľ, kriedy a tymian. Potom nasledovalo požehnávanie príbytkov, počas ktorého znel halou spev mnohých vianočných kolied.

14. JANUÁR

Aj tento rok bol náš seminár miestom, kde sa v rámci konania celodiecéznych rekolekcií stretol otec biskup Mons. Marián Chovanec s kňazmi Banskobystrickej diecézy. Program sa začal svätou omšou a pokračoval v aule seminára prednáškou rektora Jána Viglaša na tému vzťahu milosrdenstva a pravdy. Záver rekolekcií patrilo diskusii a stretnutiam kňazov v rámci dekanátov.

17. JANUÁR

V rámci mimoriadneho Svätého roka milosrdenstva sme navštívili hospic Domu Božieho milosrdenstva v Banskej Bystrici a spolu s ľuďmi slávili svätú omšu v Kostole Božieho milosrdenstva. Hlavným celebrantom bol rektor Ján Viglaš. V závere svätej omše otec rektor poďakoval prítomným veriacim za duchovnú a hmotnú podporu seminára a vyjadril nádej, že aj vďaka tejto pomoci vyjdú z neho dobrí kňazi ochotní slúžiť ľuďom.

30. JANUÁR

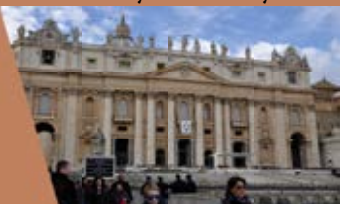
Pod záštitou Mariánskeho kňazského hnutia sa v našom seminári konalo celodiecézne mariánske večera-dlo. Počas dňa sa pred vyloženou Oltárnou sviatosťou prítomní pomodlili všetky štyri ružence a o 15.00 hod. aj Korunku Božieho mi-losrdenstva. Ľudia mali taktiež možnosť prísť k svia-tosti zmierenia, ktorú vysluhovali naši otcovia špirituáli. Vyvrcholením bola svätá omša o 16.15 hod. celebrovaná špirituálom Ľubomírom Gregom.

6. - 13. FEBRUÁR

Zúčastnili sme sa seminárnej púte do talianskych miest Assisi, Rím, Miláno. Bližšie sme spoznali životy via-cerých svätcov, ktorí boli prepojení s týmito mestami, a prešli sme svätými bránami. Hlboký duchovný záži-tok v nás zanechala svätá omša v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne, ktorú celebroval Svätý Otec František a pri liturgii mu asistovali pod ve-dením kňaza z našej diecézy Mons. Jána Dubinu aj naši dvaja diakoni Marián Juhaniak a Marek Melich.

Viac o púti sa dočítate na str. 6-10

21. FEBRUÁR

Bratia druháci viedli krížovú cestu o 14.30 hod. na Kalvárskej hore na Urpíne, ktorej sme sa spolu s našimi predstavenými zúčastnili. Potom nasledovala slávnostná svätá omša v Kostolíku povýšenia Svätého kríža, ktorý sa nachádza na vrchole banskobystrickej kalvárie. Po nej sme boli pozvaní na chutné občerstvenie do kláštora karmelitá-nov, ktorí toto miesto spravujú.

ASSISI RÍM MILÁNO

V sobotu 6. februára 2016 sme opustili Badín a vyrazili na púť. V rámci Roka milosrdenstva sme mali za cieľ navštíviť okrem Ríma aj mestá Assisi a Miláno a vďaka cestovnej kancelárii AwerTravel sa nám to aj podarilo.

ASSISI

Po osemnástich hodinách cesty sme v nedeľu ráno dorazili do našej prvej zastávky - Assisi. Naše cesty v Assisi smerovali po stopách sv. Františka a sv. Kláry. Ako prvú sme navštívili Baziliku sv. Františka. Tu sa nám podarilo ísť do krypty, kde je František pochovaný. Vo Františkovom rodnom dome nás zaujalo najmä malé domáce väzenie, v ktorom zvykol otec zamykať mladého Františka.

Naše kroky potom smerovali do Baziliky sv. Kláry. Kedysi bola zasvätená sv. Jurajovi, no potom v nej pochovali svätú Kláru. Nachádzajú sa tam aj osobné veci Františka a Kláry, ako napríklad tuniky či topánky.

Ďalšou zaujímavosťou tohto miesta je i kríž, z ktorého Ježiš prehovoril ku Františkovi. Z námestia pred bazilikou je nádherný výhľad na celé okolie.

Kedže sme mali dostatok času, navštívili sme aj Baziliku svätého Rufina, v ktorej bol František pokrstený. Assisi bolo pre nás miestom i vzácného stretnutia. Z Loppiana sem pricestoval Patrik Hrmo, ktorý tam trávi pastoračný ročník v hnutí Focolare. Po káve s Paťom sa niektorí z nás vybrali smerom ku kostolu sv. Damiána. Práve tu našiel František spomínaný kríž a začal pracovať na obnove tohto kostola a neskôr i celej Cirkvi. Tu žil

František spolu s prvými bratmi. Na pohľad vyzeral byť kostolík malý, no bolo v ňom cítiť hlbokú spiritualitu.

Z Assisi sme sa autobusom presunuli k bazilike Panny Márie Anjelskej. V jej vnútri sa nachádza Porciunkula – malá kaplnka obdarená známymi odpustkami. V kláštore neďaleko nej je miesto, kde zomrel sv. František. Po jeho smrti dal pápež Pius V. vybudovať nad týmito miestami veľkolepú baziliku. Tu sa naša návšteva Assisi skončila a my sme sa za tmy vydali do Ríma.

RÍM

Po troch hodinách cesty sme dorazili do cieľa. Predstavení nás zobrali na večeru, a potom sme si konečne dopriali poriadny spánok, aby sme ráno vyrazili objaviť mesto.

Autobusom, metrom, ale aj po vlastných sme sa dostali k prvej zo štyroch patriarchálnych bazilík – bazilike Santa Maria Maggiore, ktorá sa nazýva aj bazilikou Panny Márie Snežnej a patrí k prvým mariánskym chrámom. Tu sú pochovaní viacerí pápeži, ale najdôležitejšou relikviou sú betlehemské jasle. Pre nás je toto miesto významné i tým, že práve tu sv. Cyril a Metod prvýkrát slúžili omšu v staroslovienčine. Omšu sme tu mali aj my a po prehliadke baziliky sme sa presunuli ďalej.

Cez malé uličky sme prišli k Bazilike sv. Praxedy. Tu sme videli vitrínu so stĺpom, pri ktorom pravdepodobne bičovali Pána Ježiša. Naším ďalším cieľom bolo námestie, kde sa nachádza Lateránska bazilika. Je to ďalšia zo štyroch patriarchálnych bazilík Ríma. Pri nej sa nachádza-

BAZILIKA SANTA MARIA MAGGIORE

BAZILIKA SV. PAVLA ZA HRADBAMI

LATERÁNSKABAZILIKA

BAZILIKA SV. PETRA

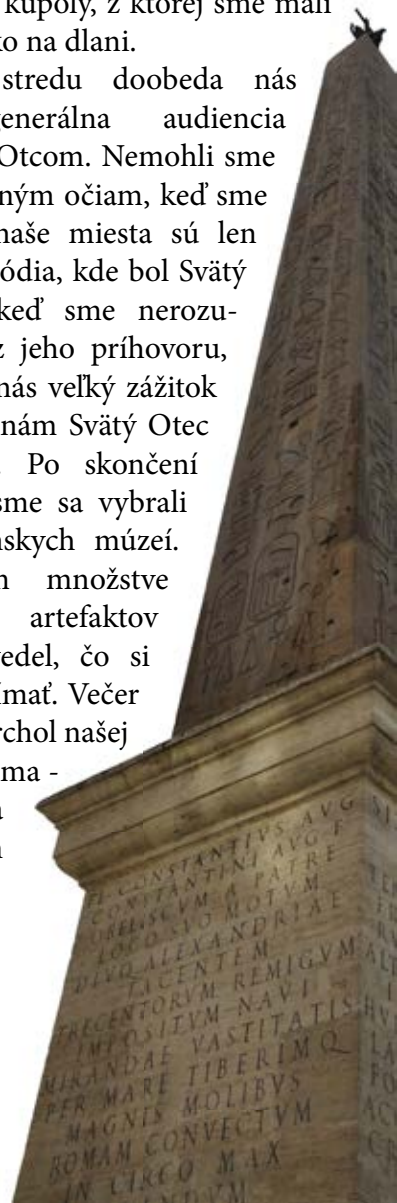
jú i sväté schody. Zo Svätej zeme ich sem dala priviesť svätá Helena. Sú to zrejme schody, po ktorých Ježiš vystupoval k Pilátovi. Pri vstupe do väčšiny bazilík nás čakali bezpečnostné kontroly. Lateránska bazilika bola prvým sídlom pápežov, a preto má titul Matky všetkých kostolov. Po precho-
de bránou milosrdenstva sme mohli po stranách vidieť sochy apoštolov v nadživotnej veľkosti. V bazilike sa tiež nachádza oltár, v ktorom sú uložené v relikviári lebky sv. Petra a Pavla.

Napokon sme prišli k Bazilike sv. Klementa. Tu zomrel a je pocho-
vaný sv. Cyril. Boli sme aj v antickej časti Ríma nazývanej Forum Romanum. Nachádza sa blízko Kolosea. Nemohli sme si nevšimnúť mohutnú bielu stavbu, tzv. Kapitol. Pretože sa začínalo zvečerovať, v ten deň sme si stihli pozrieť už len Fontánu di Trevi a Španielske námestie.

V utorok ráno sme vyrazili do okrajovej časti Ríma. Keď sme prešli cez rieku Tiber, pred nami sa objavila Bazilika Sv. Pavla za hradbami. Bolo tu viacero zaujímavostí. Prvé, čo nám padlo do očí, boli mozaiky pápežov, počnúc od sv. Petra až po súčasného pápeža Františka. Ďalej sme mohli pod hlavným oltárom vidieť hrobku sv. Pavla s neprehliadnutelnou výzdobou. Po Bazilike sv. Pavla sme sa vydali smerom ku najznámejšiemu chrámu sveta – Bazilike sv. Petra. Pred bazilikou sa vytvoril

poriadne dlhý rad. Keďže v tom čase boli v chráme vystavené pozostatky sv. Pátra Pia a sv. Leopolda Mandiča, bolo tam viac ľudí ako obvykle. Čakali sme asi tri a pol hodiny, kým sme sa dostali do chrámu. Bazilika nám ponúkla veľa zaujímavých možností – adoračnú kaplnku, relikvie pápežov či výhľad z kupoly, z ktorej sme mali celý Rím ako na dlani.

V stredu doobeda nás čakala generálna audiencia so Svätým Otcom. Nemohli sme uveriť vlastným očiam, keď sme zistili, že naše miesta sú len kúsok od pódia, kde bol Svätý Otec. Aj keď sme nerozumeli veľa z jeho príhovoru, bol to pre nás veľký zážitok a dokonca nám Svätý Otec aj zakýval. Po skončení audiencie sme sa vybrali do Vatikánskych múzeí. Pri takom množstve umenia a artefaktov človek nevedel, čo si má skôr všímať. Večer nás čakal vrchol našej návštevy Ríma – svätá omša so Svätým Otcom.

Dvaja z našich diakonov, Marián Juhaniak a Marek Melich, mohli asistovať pri liturgii Popolcovej stredy. Táto omša bola pre nás veľkým duchovným zážitkom.

MILÁNO

Vo štvrtok ráno sme sa zbalili a zakývali Rímu. Pred nami bolo mesto, kde pôsobili takí svätci ako sv. Ambróz, sv. Augustín a sv. Karol Boromejský. Našou prvou zastávkou bol nádherný Milánsky dóm. Je postavený v románskom slohu s výškou 65 metrov a dĺžkou 185 metrov.

V piatok sme vyrazili do mes-

ta už ráno. V blízkosti chrámu Santa Maria delle Grazie je kláštor, v ktorom sa nachádza známy obraz Poslednej večere od Leonarda da Vinciho. Z čias sv. Ambróza sa tu nachádza bazilika, ktorú nám predstavil miestny kňaz. Úžasný výklad nás poučil o živote Ambróza, Augustína, ako aj o bohatej výzdobe baziliky. Dostali sme sa aj k hrobu svätého Ambróza. Poobede sme mali rozchod. Kto chcel, mohol navštíviť aj päťhviezdičkový futbalový štadión San Siro. Okrem múzea, šatní a štadióna sme boli aj vo Funstore, kde je možné si kúpiť všetko, čo pravý fanúšik potrebuje: od zubnej kefky v klubových farbách až po kompletný dres.

▼ MILÁNSKY DÓM

▲ SANTA MARIA DELLE GRAZIESME

▼ BAZILIKA SVÄTÉHO AMBRÓZA

Myslím, že každý z nás si niečo odniesol z tejto púte. Nie iba tašku so suvenírmi, ale najmä duchovné povzbudenie.

*Peter Výboh
1. ročník*

VEĽKÁ NOC V DCM

Diecézne centrum mládeže ťa pozýva prežiť Veľkú noc trochu inak! Príď na Španiu Dolinu v dňoch 24. – 28. 3. 2016. Okrem liturgie v špaňodolinskom kostole ťa čaká spoločenstvo mladých ľudí, krížová cesta po malebnej dedinke, spoločná oslava zmŕtvychvstania a radosť!

Viac info na: 0905 746805, www.dcmajak.sk

GODZONE KONFERENCIA

Po Veľkej noci budú dva veľké dni: 8. – 9. 4. 2016, ktoré budú patriť Božej blízkosti. Poď pokračovať v „zмене atmosféry“! Príď a preži spoločne modlitby chvál, sv. omšu, prednášky, svedectvá, kvalitnú hudbu a videoprojekciu.

Informácie a registrácia na: +421 944 537 274, www.godzone.sk

MINIŠTRANTSÝ FUTBALOVÝ TURNAJ

Kňazský seminár sv. Františka Xaverského už tradične pozýva na miništrantský futbalový turnaj, ktorý sa bude konať 16. 4. 2016 v športovej hale v Badíne. Úvod turnaja začneme sv. omšou v seminárnom kostole, po losovaní sa začne samotný turnaj. Miništranti, nenechajte si ujsť toto vzájomné zápolenie a zdravé športové napätie, ktoré nebude chýbať!

Info: Do farností budú zaslané všetky podrobné informácie.

PŮŤ SENIOROV

Nezabúdame ani na našich skôr narodených čitateľov. Máme tu pre nich horúcu novinku. Dňa 11. 5. 2016 sa uskutoční púť seniorov na Starých Horách. Preto všetkých srdečne pozývame v tomto mariánskom mesiaci, aby načerpali na tomto pútnickom mieste.

Informácie na: +421 (0)48 419 92 04, stare.hory@fara.sk

PIATKOVÉ CHVÁLY V PRIEVIDZI

Každý piatok (okrem prvého piatku) ste srdečne pozvaní na modlitbu chvál do Prievidze. Túto akciu organizuje spoločenstvo Piar. Všetko sa začne sv. omšou o 18.30 hod., po ktorej nasledujú chvály. Tešiť sa môžeš na kapely GodKnows alebo Heartbeat.

Presnejšie info: spolocenstvo@piar.sk

VELKÁ NOC

NAJVÄČŠÍ KREŠŤANSKÝ SVIATOK

Obdobie, ktoré poznáme úplne všetci. Prežívame ho spoločne v očakávaní, naše srdcia horia nedočkavosťou a túžbou začať oslavovať obdobie nádeje a radosti zo zmŕtvychvstania nášho Pána, keď zaznie víťazoslávne Aleluja. Túto najvýznamnejšiu časť liturgického roka nám priblíži historik ThDr. Gabriel Brendza, aby sme tento vzácny čas mohli lepšie a hlbšie pochopiť.

Tak, ako si nevieme predstaviť oblohu bez slnka, tak by nebol úplný liturgický rok bez najväčšieho sviatku kresťanstva, bez nedele Veľkej noci. Prečo je teda práve Veľká noc najväčším sviatkom kresťanstva, a nie iné slávenia?

Samozrejme veľkým a radostným sviatkom sú Vianoce – slávnosť Narodenia Ježiša Krista, keď sa všetci tešíme, že sa narodil Boží syn. Narodenie je však všeobecne platný prirodzený zákon, cez ktorý každý človek prichádza na tento svet. Narodil sa Abrahám, Mojžiš, narodili sa proroci, mnohí svätci a osobnosti, narodili sme sa aj my. Obdivujeme Ježišovo učenie, žasneme nad jedinečnosťou evanjelia a pozorujeme jeho nadprirodzené svetlo a jas. Obdivujeme Ježišovu pokoru a lásku jeho srdca. Avšak aj iní krásne učili – napr. Sokrates či Aristoteles, múdry a skromný bol

i Platón a prednedávnom aj Mahátmá Gándhí. Obdivujeme Ježišove zázraky a uzdravenia, vidíme v nich prejavenie nadprirodzenej božskej moci. No zázraky konali aj Mojžiš, Eliáš, Daniel a iní proroci. V Ježišovom mene uzdravovali aj mnohí svätci. Každý kresťan má v úcte Veľký piatok, keď Ježiš nevinne trpel a zomrel. NePOCHYBNE to bola vznešená, velebná a dôstojná obeta vynikajúcej osobnosti. Avšak koľkí v histórii ľudstva nevinne trpeli a zomreli za svoje presvedčenie. Akoby k úplnej skutočnosti a k dokonalej istote o Ježišovom božstve bolo potrebné ešte niečo výnimočné a jedinečné. Tým jedinečným bolo Ježišovo zmŕtvychvstanie, teda skutočnosť, že po svojom hroznom umučení a smrti vstal vlastnou mocou k novému životu. Zmŕtvychvstanie je teda taký jedinečný fakt a skutočnosť a pridajme aj zázrak všetkých zázrakov, že jemu podobný

nenájdeme v celej ľudskej histórii. Je to taký čin a také víťazstvo, akého bol schopný len Boh a Pán večnosti.

A tento jedinečný čin v dejinách spásy si vyžaduje aj jedinečnú oslavu v najväčší sviatok celého liturgického roka. V liturgických smerniciach ohľadom Veľkej noci čítame:

Ježiš Kristus uskutočnil dielo ľudského vykúpenia a dokonalého oslávenia Boha predovšetkým svojím veľkonočným tajomstvom, v ktorom svojou smrťou zničil našu smrť a svojím zmŕtvychvstaním obnovil nám život. Preto veľkonočné trojdnie Pánovho umučenia a zmŕtvychvstania je žiarivým vrcholom celého liturgického roka. A tak, ako je nedeľa vrcholom každého týždňa, je slávnosť Veľkej noci vrcholom každého liturgického roka. Obdobie päťdesiatich dní od nedele Pánovho

zmŕtvychvstania do nedele Zoslania Ducha Svätého sa slávi v radosti a plesaní ako jeden sviatočný deň, ba aj ako jedna „veľká nedeľa“. Okrem toho celé štyridsaťdňové pôstne obdobie je zamerané na Veľkú noc. Pôstna liturgia pripravuje na slávenie veľkonočného tajomstva jednak katechumenov rozličnými stupňami uvádzania do kresťanského života, jednak veriacich tým, že im pripomína krst, ktorý prijali a povzbudzuje ich k pokániu. Celých 96 dní v roku – od Popolcovej stredy do Turíc – venuje Cirkev sláveniu veľkonočného tajomstva, aby tým zdôraznila základnú pravdu našej kresťanskej viery.

*Gabriel Brenda
vyučujúci cirkevné dejiny*

„Ježiš Kristus uskutočnil dielo ľudského vykúpenia a dokonalého oslávenia Boha predovšetkým svojím veľkonočným tajomstvom, v ktorom svojou smrťou zničil našu smrť a svojím zmŕtvychvstaním obnovil nám život.“

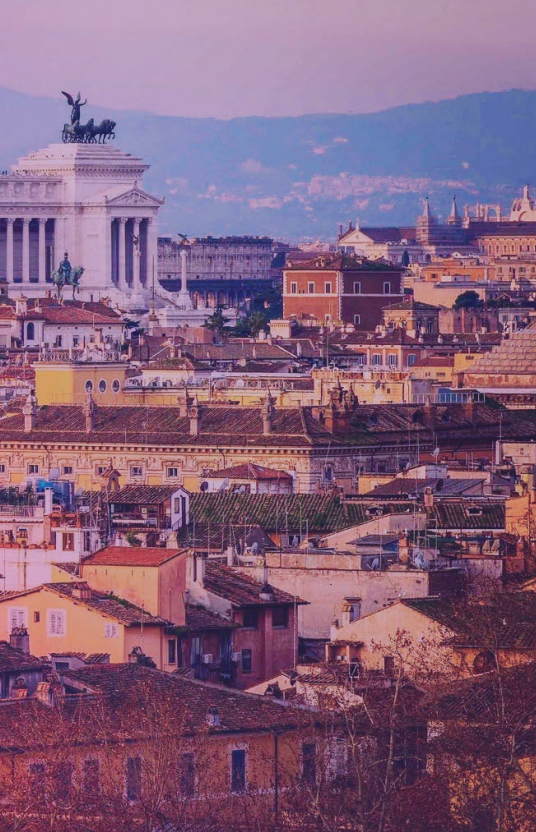

SVĚTÉ BRÁNY MESTA ŘÍM

Brány alebo dvere majú svoj hlboký biblický aj liturgický význam. Už starozákonný Jakub nazval miesto zvláštneho sna o nebeskom rebríku „Božím domom a bránou do neba“ (Gn 28,17); pri mestských bránach v časoch Starého zákona sa zvykli konať súdy a ten, kto vlastnil brány mesta, ovládal celé mesto. Aj Kristus sa označil ako „dvere“ (Jn 10,7), cez ktoré musí prejsť každý, kto chce prísť k Otcovi, a pripomína, že na spásu bude potrebné prejsť „tesnou bránou“, ale nie všetkým sa to podarí (Lk 13,24), ba mnohí budú naliehavo volať: „Pane, Pane, otvor nám!“ (Mt 24,11)

Preto pre kresťanov katolíkov je prebiehajúci Svätý rok milosrdenstva mimoriadnym milostivým časom, v ktorom sa z podnetu Svätého Otca Františka otvorili aj tzv. Sväté brány nielen na pápežských bazilikách v Ríme, ale aj vo všetkých katedrálach a určených chrámoch po celom svete, aby priam fyzicky ohlasovali potrebu hľadať Božie milosrdenstvo a napredovať na ceste spásy.

V tomto článku vám aspoň v skratke predstavíme Sväté brány mesta Rím nachádzajúce sa v štyroch pápežských bazilikách.

a je umiestnená celkom na pravej strane. V jej centrálnej časti je ukrižovaný Kristus a v popredí stojaca matka s dieťaťom v náručí, ktorá so zdvihnutou pravou rukou vyznáva vieru v Najsvätejšiu Trojicu a v dve prirodzenosti Ježiša Krista: božskú a ľudskú. Pod jej nohami je pápežský erb a latinský nápis: CHRISTUS HERI HODIE SEMPER (Kristus včera, dnes a naveky).

SVÄTÁ BRÁNA

V BAZILIKE SV. PETRA

Do tejto päťloďovej baziliky postavenej nad hrobom apoštola sv. Petra v r. 1629 vedie päť brán so zaujímavými názvami: Brána smrti, cez ktorú sa vynáša mŕtve telo pápeža; Brána sviatostí, na ktorej anjel oznamuje sedem sviatostí ako znamenia záchrany; Bronzová brána, ktorá je najstaršou bránou z pôvodnej baziliky z r. 1445; Brána dobra a zla, ktorá symbolicky znázorňuje zápasy dobra a zla v dejinách Cirkvi a poslednou bránou celkom vpravo je Svätá brána, nazývaná aj Bránou veľkého odpustenia, ktorá je z roku 1950 a je venovaná dvom pápežom: Piovi XII. a Bonifácovi VIII. Z vnútornej strany býva po celý čas zamurovaná, okrem vyhlásených Svätých rokov, a z vonkajšej má bronzové reliéfne znázornenie šestnástich udalostí v štyroch radoch: anjel pri bráne raja, vyhnanie prvých ľudí, zvestovanie Panne Márii, archanjel Gabriel, Ježišov krst, stratená ovečka, milosrdný otec, uzdravenie ochrnutého, hriešna žena, nutnosť odpustenia, plačúci Peter, kajúci lotor, zjavenie Tomášovi

SVÄTÁ BRÁNA

V BAZILIKE SV. JÁNA V LATERÁNE

V tejto najstaršej kresťanskej bazilike na svete, ktorú cisár Konštantín Veľký daroval Cirkvi spolu so slobodou v r. 313 a ktorá do r. 1377 slúžila ako prvé sídlo pápežov, sa nachádza Svätá brána s najdlhšou históriou. Jej vznik sa viaže k prvému Svätému roku 1300, ktorý vyhlásil pápež Bonifác VIII. Pôvodná Svätá brána bola zaujímavá tým, že bola pomerne úzka, čím sa naznačovalo evanjeliové posolstvo o tom, že kto chce vojsť do nebeského kráľovstva, musí vchádzať tesnou bránou. Súčasná bronzová Svätá brána bola zhotovená na žiadosť pápeža Jána Pavla II. v Jubilejnom roku 2000

a Dvanástim, Šavlovo obrátenie a otvorenie Svätej brány pápežom. Zo všetkých týchto výjavov sú najviac dotykmi ľudských rúk „vyleštené“ nohy ukrižovaného Krista pred kajúcim lotrom.

SVÄTÁ BRÁNA V BAZILIKE SV. PAVLA ZA HRADBAMI

Do tejto niekoľkokrát prestavanej baziliky (naposledy v r. 1829) s ostatkami apoštola sv. Pavla vedú tri vstupné brány, z ktorých Svätou bránou je opäť prvá sprava. Aj táto brána z pozláteného bronzu bola zhotovená v Jubilejnom roku 2000 a sú v nej zaujímavým spôsobom zakomponované viaceré biblické udalosti. Na jej ľavom krídle v hornej časti sú spolu vyobrazení vzkriesený Kristus, márnotravný syn a milosrdný

Samaritán; pod nimi je udalosť Turíc a v spodnej časti Ukrižovanie Krista. Na pravom krídle v hornej časti je zasa zaplnené Námestie sv. Petra v Ríme; pod ním kázanie apoštola Pavla a jeho mučenícka smrť a dole učiteľský úrad Cirkvi. Celkom v spodnej časti brány je latinský nápis: AD SACRAM PAULI CUNCTIS VENIENTIBUS AEDEM SIT PACIS DONUM PERPETUOQUE SALUS, čo je vrúcne želanie každému, kto vstupuje do Chrámu sv. Pavla, aby získal dar pokoja a večnej spásy. Z jej vnútornej strany stojí ešte pôvodná bronzová brána zhotovená v r. 1070 v Konštantínopole, dlhý čas nepoužívaná, ale na žiadosť pápeža Jána XXIII. za prítomnosti konštantínopolského patriarchu Athanagorasa bola v r. 1967 znovu osadená.

BAZILIKA SV. PAVLA ZA HRADBAMI

BAZILIKA SANTA MARIA MAGGIORE

Tvorí ju 54 výjavov zo Starého a Nového zákona.

SVÄTÁ BRÁNA V SANTA MARIA MAGGIORE (PANNY MÁRIE VÄČŠEJ ALEBO SNEŽNEJ)

V tomto najstaršom mariánskom chráme zo 4. storočia je päť vstupných brán, z ktorých Svätá brána – PORTA SANTA je umiestnená ako prvá zľava. Bola zhotovená v roku 2001 tiež na žiadosť pápeža Jána Pavla II. Sponzorom tejto brány bol Rytiersky rád Božieho hrobu v Jeruzaleme. Vstupujúc cez túto bránu na jej ľavom krídle sa možno dotknúť veľkej postavy Zmŕtvychvstalého Krista pri hrobe, nad ktorým sú Turíce z večeradla s latinským nápisom: MATER DEI (Matka Božia) a na jej

pravom krídle je zasa postava Panny Márie a nad ňou udalosť zvestovania pri studni podľa apokryfných evanjelií s latinským nápisom: MATER ECCLESIAE (Matka Cirkvi). V spodnej časti sú ešte vyobrazené dva koncily: Efezský z r. 431 (CONC. EPHES. CCCCXXXI) a Druhý vatikánsky z r. 1965 (CONC. VAT. SEC. MCMLXV).

Prejsť bránou chrámu znamená nielen prechádzať z tohto sveta do Božej prítomnosti, ale súčasne vyznávať, že jedinou cestou k Otcovi je Ježiš, Boží Syn, Pán a Spasiteľ. Kiežby sa nám raz všetkým po skončení pozemskej púte otvorili takto aj brány nebeského kráľovstva.

*Lubomír Grega
špirituál*

POĎ ZA MNOU!

Volám sa **Jakub Randis**, som z dediny Brehy a momentálne som študent 3. ročníka v seminári. Chcem sa s vami aspoň krátko podeliť o to, ako si ma Boh "našiel" a povolal.

Pochádzam z rodiny, kde ma rodičia od malička viedli k viere a snažili sa nás vychovávať najlepšie, ako vedeli, za čo som im veľmi vďačný. Miništroval som a vždy som veril, že Boh je. Bral som to tak, že Boh kladie určité požiadavky a podľa miery, v akej sa mi darí ich plniť, je so mnou spokojný. Vedel som, že sa mám modliť, chodiť do kostola, prístupovať k sviatostiam, byť slušný, nerobiť zlé veci a snažiť sa konať dobro. Napriek tomu sa môj život postupne stával dvojtvárnym. Inak som sa správal doma či v kostole a inak v škole a pri kamarátoch. Vedel som, že nie som dobrý kresťan a mal som v sebe strach. Báľ som sa, aby to nejako “vydalo” aspoň na ten očistec. Pri pomyslení na Boha som cítil odsúdenie alebo ľahostajnosť a myslel som si, že je odo mňa ďaleko.

Po gymnáziu som šiel na VŠ do Žiliny. Nebol som však spokojný so svojím životom, uvedomoval som si, že ho len tak prežívam, a hľadal som v tom celom zmysel. Pýtal som sa, aký Boh naozaj je. Začal som sa úprimne modliť a prosiť ho, aby mi pomohol oslobodiť sa od hriechov, ktoré som už naspamäť opakoval pri každej spovedi. On naozaj vypočul moje modlitby a cez rôzne knihy, Písmo, kázne, spoločenstvo, prednášky či svedectvá ľudí si ma začal priťahovať bližšie k sebe. Dodnes to vnímam ako veľkú milosť. Zo vzdialeného Boha sa stával pre mňa blízkym Otcom, premieňal moje vnútro, stále viac a viac menil moje predstavy o ňom a začal som zažívať slobodu, radosť z modlitby a túžbu byť s ním. Spoznával

som, že evanjelium je radostná zvesť, že Ježišov kríž a zmŕtvychvstanie má reálnu moc. Zistil som, že on nechce sluhu, ale syna a priateľa, že jemu ide o vzťah.

Začal som túžiť robiť v živote niečo, čo bude mať zmysel. Začiatkom 4. ročníka na VŠ som počas jednej modlitby pocítil, že mám odísť zo školy a veriť Bohu, že ma privedie tam, kde mám byť. Urobil som to a mal som radosť z toho, že budem nútený úplne mu dôverovať. Bol som doma bez toho, aby som vedel, čo bude ďalej. Nebolo to jednoduché obdobie, ale vo všetkom som sa snažil hľadať oporu a silu v Otcovej blízkosti.

Po asi troch mesiacoch mi Boh počas jednej modlitby vložil do srdca túžbu byť kňazom. Bolo to niečo veľmi silné, lebo vždy som chcel mať rodinu a nad kňazstvom som vôbec nepremýšľal. On to ale urobil tak, že si ma postupne pripravoval, aby som mu bol schopný slobodne a s radosťou povedať áno. Teraz sa teším na to, čo je predo mnou, ďakujem za milosť povolania, ktorú som dostal, a chcem, aby môj život a služba vždy ukazovali na Ježiša. Túžim, aby každý z nás poznal Otcovu lásku a dobrotu.

Na záver chcem povedať, že nemusíš byť zasvätenou osobou nato, aby si mohol žiť blízky vzťah s Bohom, lebo je to pre každého! :-)

Jakub Randis

3. ročník

MÁRIA MAGDALÉNA

V Novom zákone sa o nej píše viac ako o niektorých učeníkoch. Čo je také výnimočné a dôležité na živote Márie Magdalény a prečo ju vlastne Sväté písmo pomenováva vlastným menom?

O tejto žene z Magdaly vieme prostredníctvom Lukášovho evanjelia, že ju Ježiš uzdravil od siedmich zlých duchov a ona podporovala jeho službu (Lk 8, 2). Spolu s ostatnými evanjelistami píše o Márii Magdaléne ako o tej, ktorá stála pod Ježišovým krížom, bola pri jeho pohrebe a na tretí deň utekala k hrobu, kde stretla anjela a neskôr aj samotného Ježiša. Ako nesprávna sa ale javí myšlienka, že by táto žena z Magdaly bola tá, ktorá umyla Ježišovi nohy a poutierala svojimi vlasmi, alebo že by bola sestrou Lazára. Dokonca je nepravdepodobné aj to, že by bola hriešnicou prichytenou pri cudzoložstve. Kto bola teda Mária Magdaléna?

Bola ženou, ktorá zažila Ježišovu božskú moc a lásku. Mala osobnú skúsenosť so Záchrancom. Ten, ktorý ju zbavil siedmich zlých duchov, ju urobil slobodnou. Posadnutosť spôsobuje, že človek stráca vlastnú tvár – to, kým je. Akoby telo, ktoré človek dostal od dobrotivého Boha, bolo ponechané ľubovôli Božieho odporcu, démona. Ježiš jej však navrátil skutočnú identitu. Obnovil v nej prvotný Boží zámer. Tento Boží zámer sa prejavuje v túžbe byť s Ježišom. Stáva sa jeho učeníčkou a podporovateľkou. Predpokladá sa, že bola z dobre zabezpečenej rodiny. A predsa, „obyčajný tesár“ jej dokázal dať viac, ako kedy mala.

Všimnime si jej vďačnosť, ktorá sa nezastavuje ani počas cesty na Golgotu. Jej prítomnosť pod krížom je vyjadrením lásky a oddanosti. Ježiš jej ju opätuje na tretí deň po jeho smrti. Ukazuje sa jej v situácii, keď nenachádza ani jeho mŕtve telo. Predstavme si zármutok, ktorý musela prežívať. Videla toho, ktorý ju zachránil, ako kráča cestou utrpenia, ako visí na kríži, ako umiera v nepredstaviteľných bolestiach. Navyše jeho telo nenachádza. Ježiš ju ale uprostred tejto bolesti oslovuje menom. Akoby jej už po druhýkrát vrátil hodnotu. Hovorí jej „Mária“. Používa to

SV. MÁRIA MAGDALÉNA, ORODUJ ZA NÁS!

isté meno, ktoré nesie jeho matka. Ak bola prvá osoba, s ktorou bol Ježiš po svojom narodení, čistá, nepoškvrnená Panna, teraz, keď porazil hriech a smrť, stretáva sa s tou, ktorú oslobodil od zlých duchov. S tou, ktorá vie, čo je to hriech. Ježiš akoby zavádzal „nový štandard“. Môže k nemu prísť ktokoľvek, v akomkoľvek stave, hriechu, nehodnosti a robí ho čistým.

Túži po tých, ktorí ho milujú nie preto, lebo sú toho hodní, ale preto, lebo je toho hodný On, Ježiš.

Toto je teda to, do čoho nás Kristus volá, tak ako povolal Máriu Magdalénu. Milovať v dobrom i v zlom, v okolnostiach priaznivých aj nepriaznivých. Či sa tak cítíme alebo nie. Ježiš nás robí hodnými lásky nebeského Otca. Dajme mu priateľ, tak ako Mária Magdaléna. Keď mu dáme priateľ, keď budeme mať s ním skúsenosť, potom podobne ako ona, aj my budeme schopní hovoriť o tom, čo sme zažili s Ježišom.

Martin Ščúry
2. ročník

OPÝTAJTE SA!

V kostoloch, v ktorých je počas Svätého roka milosrdenstva otvorená brána milosrdenstva, je možné získať za obvyklých podmienok úplné odpustky. V súvislosti s tým nám do redakcie prišli dve otázky.

Ak je diecéznym biskupom niektorý kostol určený ako “Svätá brána”, je nutné na získanie odpustkov prejsť len konkrétnou bránou (vchodom), alebo je možné vojsť ktorýmkoľvek vchodom?

Svätá brána alebo *porta sancta* sa využíva od 15. storočia ako obradné vyjadrenie obrátenia. Prechod bránou je gestom ponechania minulosti za sebou a prekročenia prahu medzi hriechom a milosťou, medzi otroctvom a slobodou, medzi temnotou a svetlom. Tento úkon je často spojený s modlitbou, putovaním, obetou, pokáním a odpustkami.

Prebiehajúci mimoriadny Svätý rok milosrdenstva je špecifický v tom, že pápež František chcel, aby bola každá partikulárna (miestna) cirkev zapojená do prežívania svätého roka ako mimoriadneho času milosti a duchovnej obnovy. Preto Svätý Otec otvoril sväté brány na rímskych pápežských bazilikách, ale nariadil na celý svätý rok otvoriť *bránu milosrdenstva* aj v každej diecéze na katedrále alebo na konkatedrále, či na inom osobitne významnom kostole. Na základe roz-

hodnutia ordinára (ktorým je vo väčšine prípadov diecézny biskup) môže byť brána milosrdenstva otvorená aj na pútnických svätyniach, kam prichádzajú mnohí pútnici (porov. pápežská bula *Misericordiae vultus*, čl. 3). Z pápežskej buly, ktorá vyhlasuje mimoriadny Svätý rok milosrdenstva, vyplýva, že okrem svätých brán na rímskych bazilikách je správnejšie označovať tieto ostatné „brány“ ako brány milosrdenstva.

Tomuto pápežovmu prianiu vyhovelí biskupstvá na celom svete 13. decembra 2015 na Tretiu adventnú nedeľu, keď otvorili spomínané brány milosrdenstva. Stalo sa tak prvýkrát v dejinách svätých rokov.

Zo znenia bodov 2 a 40 liturgických smerníc Obradu otvorenia brány milosrdenstva v partikulárnych (miestnych) cirkvách (vydala ich Pápežská rada na podporu novej evanjelizácie so schválením Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí) môžeme predpokladať, že v prípade brán milosrdenstva vybratých diecéznym biskupom (teda okrem katedrál) je vhodnejšie upred-

nostniť ako bránu milosrdenstva hlavný vchod. Ak sa napriek tomu vyberie ako brána milosrdenstva iný vchod, z povahy veci je žiaduce, aby to boli dvere dôstojné, v dobrom stave, dostatočne veľké a prístupné pre pútnikov.

Na základe uvedeného môžeme teraz stručne odpovedať na položenú otázku: Kostoly vyznačené diecéznym biskupom majú mať jednu bránu milosrdenstva. Preto na získanie odpustkov je potrebné vstúpiť dovnútra cez túto konkrétnu bránu, spravidla hlavný vchod, a nie cez ostatné vchody do kostola. ►

Mala by byť takáto brána špeciálne označená?

Z toho, čo sme už uviedli v odpovedi na prvú otázku, je jasné, že brána milosrdenstva v určenom kostole by mala byť osobitne označená. Je možné tak urobiť vhodným nápisom nad samotnou bránou, na nej alebo tabuľkou na stene vedľa brány. Nad bránu môžeme umiestniť aj pápežský erb Františka, aby sa tak lepšie prejavilo spojenie so Svätým Otcom počas celosvetového slávania tohto Svätého roka milosrdenstva.

Napokon treba zdôrazniť, že samotná brána bude mať svoj význam iba vtedy, keď veriaci bránu spojí s Kristom. Ježiš je brána! Slovami svätého pápeža Jána Pavla II.: „Je len jeden vchod, ktorý umožňuje vstúpiť do života spoločenstva s Bohom: tým vchodom je Ježiš, jediná a výlučná cesta spásy. Len naňho možno v plnej pravde aplikovať žalmistove slová: Toto je brána Pánova, len spravodliví ňou vchádzajú“ (Ž 118, 20).

Ján Pavol II. povzbudzoval: „Poukaz na bránu pripomína zodpovednosť každého veriaceho prekonať jej prah. Prejsť touto bránou znamená vyznať, že Ježiš Kristus je Pán, a posilňovať vieru v neho, aby sme žili novým životom, ktorý nám on daroval. Je to rozhodnutie, ktoré predpokladá slobodu voliť si niečo a súčasne odvahu zanechať niečo, v povedomí, že získavame božský ži-

vot“ (porov. Mt 13, 44 – 46; Ján Pavol II., *Incarnationis mysterium*, čl. 8). Nech sa teda naše brány milosrdenstva stanú dôstojnými symbolmi Krista a vítaným pozvaním k tomu, aby sme ho nachádzali uprostred našich spoločností viery.

Ostatné podmienky, ako aj iné príležitosti a úkony na získanie odpustkov mimoriadneho Svätého roka milosrdenstva môžeme nájsť čiastočne v bule *Misericordiae vultus* a najmä v Liste Svätého Otca Františka, ktorým sa udeľujú odpustky pri príležitosti mimoriadneho Svätého roka milosrdenstva, adresovanom Mons. Rinovi Fisichellovi, predsedovi Pápežskej rady na podporu novej evanjelizácie

Za odpovede ďakujeme odborníkovi na cirkevné právo a špirituálovu kňazského seminára Mgr. Petrovi Jandurovi.

Ak máte aj vy otázku, ktorá sa týka viery, teológie alebo všeobecne kresťanstva, zašlite nám ju poštou alebo e-mailom (str. 2). Uvedte prosím, či chcete, aby sme zverejnili vaše krstné meno a vek. Vopred sa tešíme na váš záujem a veríme, že tak budeme môcť pomôcť nielen pýtajúcim sa, ale tiež všetkým čitateľom časopisu Xaver.

Martin Ščúry
2. ročník

STÁŽISTA *The Intern*

Taký názov nesie nová komédia úspešnej americkej režisérky Nancy Mayersovej (známe filmy: Po čom ženy túžia, Pasca na rodičov, Milovať je zábavné), ktorá mala v slovenských kinách premiéru v septembri 2015. Táto romantická biznis komédia dokáže zaujať mužské i ženské publikum. Hlavné postavy si v tomto filme zahrali Robert De Niro a Anne Hathaway.

Príbeh sa začína, keď sa čerstvý dôchodca a vdovec Ben Whittaker (De Niro) vracia z cesty okolo sveta a začína žiť svoj pokojný život. Čoskoro však zistí, že čas, ktorého má teraz priveľa, musí využiť na nejakú činnosť, a tak ho vyplňa rôznymi aktivitami, ako varenie, čítanie kníh, kino, joga, učenie sa jazyka, dokonca chodí na pohreby, proste skúša všetko, len aby zostal v pohybe. Náhodou sa dostane k ponuke firmy, ktorá hľadá stážistov s podmienkou veku nad 65 rokov. Firmu riadi mladá a uponáhlaná Jules Ostinová

(Hathaway), ktorá má vo svojom živote presne stanovený čas na všetko a snaží sa využiť každú voľnú chvíľu. Posledné, čo potrebuje, je 65-ročný dôchodca, ktorý bude spomaľovať chod jej firmy. Čoskoro však zistí, že pokoj, pozitívny prístup a malé každodenné, no dôležité veci, ktoré robí Ben, sú na nezaplatenie a že život bez tohto „stážistu“ si ona a mnohí zamestnanci jej firmy už nevedia ani predstaviť.

*Michal Barniak
4. ročník*

MINIŠTRANSTÝ VÍKEND

DOBRODRUŽSTVO SRDCA

22-24. 4.

MINIŠTRANTI OD 12 DO 14 ROKOV
PRIHLASOVANIE U KŇAZA VO FARNOSTI

— PRIHLASOVANIE DO 18. 4. —

KONTAKT: JUZEK SLAVKOVSKÝ JUZEKSL@GMAIL.COM

Humor s bohoslovcami

Na hodine Biblika

„Svätým písmom môžete podložiť naozaj všetko. Dokonca aj dataprojektor.“

Bohoslovec pri prezentácii

„Baziliku sv. Petra v Ríme navštívi ročne 7 miliónov ľudí, no niekedy aj 14 miliónov.“

Bohoslovec nadšený z Eucharistie

„My máme také veľké št'astie, že môžeme prijímať. . . . Ho!“

Rozhovor bohoslovcov

„Tento rok budú Svetové dni mládeže v Poľsku a vraj príde aj pápež.“

Bohoslovec pri prezentácii

„Stará bazilika nestihla mať takú kapacitu ako nová.“

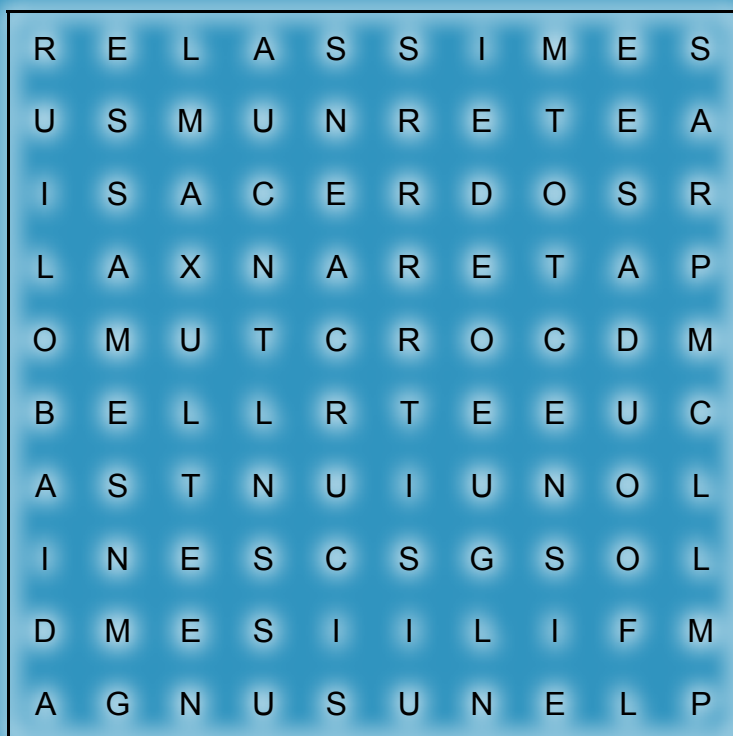
Bohoslovec z južných končín sa modlí

„Anjel Pána cestoval k Panne Márii, a ona počula z Ducha Svätého.“ „Pane, nie som hotel, aby si vošiel pod moju strechu.“

Latinská osemšmerovka

Milí čitatelia, aj v tomto čísle vám prinášame možnosť spríjemniť si voľné chvíle osemšmerovkou. Tentoraz to ale nebude také ľahké. Zapotíte sa totiž pri hľadaní latinských slov, ktoré už ne jeden bohoslovec pozná. Vylúštením sa dozviete, ako sa po latinsky povie zmŕtvychvstanie.

Výherca sa môže tešiť na knižnú cenu. Výhercom osemšmerovky zo zimného čísla časopisu Xaver sa stáva Boris Kollár z Kremnice. K výhre srdečne gratulujeme.

sanctus (svätý), crucis (kríž), Deus (Boh), sacerdos (kňaz), mass (omša), agnus (baránok), altare (oltár), bell (zvon), lucerna (svieca), lux (svetlo), signum (znamenie), pater (otec), totus (celý), plenus (plný), missale (misál), aeternum (večnosť), diaboli (diabol), filii (deti), amen (veru), sol (slnko)

Roman Klaška
3. ročník

ZMŔTVYCHVSTALÝ

*Za nás si šiel na Golgotu
V pote, krvi, nemý ako baránok na obeť
Putá hriechu Adama a Evy prelomiť
Hriešne ľudstvo vykúpiť*

*Ako zločinec odsúdený
Na dreve kríža popravený*

*Zem sa zatriasla, skaly pukali
Mŕtvi z hrobov k životu povstali
Tajomný súboj život a smrť viedli*

*Po troch dňoch smútku a bolesti
Svitá ráno plné radosti
Putá smrti padli
Svetlo do temnoty svieti - Zmŕtvychvstalý*

Dominik Sňahničan, 5. ročník

